

Agata Kristi

I ne osta nijedan

Prevela
Aleksandra Čabraja

— Laguna —

Naslov originala

Agatha Christie® And Then There Were None

And Then There Were None © Agatha Christie Limited 1939. All rights reserved.

The AC Monogram logo is a trademark, and AGATHA CHRISTIE and POIROT are registered trademarks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.

Translation copyright © Agatha Christie Limited 2019. All rights reserved.

© Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Za
KARLA i MERI
Ovo je njihova knjiga,
i s ljubavlju im je posvećujem.

Napomena autora

Ovu knjigu sam napisala zato što je to delovalo tako komplikovano da me je sama pomisao opčinila. Trebalo je da umre deset ljudi a da to ne izgleda smešno i da ne bude očigledno ko je ubica. Napisala sam je posle izuzetno opsežnog osmišljavanja i zadovoljna sam kako je ispala. Bila je jasna, jednostavna, zagonetna, pa ipak je imala savršeno razumno objašnjenje; zapravo, morala sam da dodam epilog da bih sve razjasnila. Knjiga je odlično primljena kod čitalaca i kritike, ali najveće zadovoljstvo je donela meni, jer bolje od svakog kritičara znam koliko ju je bilo teško napisati.

Agata Kristi

PRVO POGLAVLJE

I

U uglu pušačkog vagona prve klase, nedavno penzionisani sudija Vorgrejev pučkao je cigaru i zainteresovano čitao političke vesti u *Tajmsu*.

Odložio je novine i pogledao kroz prozor. Upravo su prolazili kroz Samerset. Bacio je pogled na sat – ostalo im je još dva sata putovanja.

Prisetio se svega što je u novinama pisalo o Vojničkom ostrvu. Pominjali su da ga je prvobitno kupio jedan američki milioner koji je ludovao za jedrenjem – i na tom malom ostrvu pored obale Devona sagradio raskošnu modernu kuću. Nesrećna činjenica da treća žena tog američkog milionera nije bila vična jedrenju dovela je do prodaje kuće i ostrva. U novinama su izlazili različiti upadljivi oglasi. Potom se prvo pojavila kratka i jasna vest da je kuća kupljena – i da je njen novi vlasnik

izvesni gospodin Oven. Posle toga počela su nagađanja u tračerskim rubrikama. Vojničko ostrvo kupila je gospođica Gabrijela Terl, holivudska filmska zvezda! Želi da tamo provede nekoliko meseci daleko od očiju javnosti! *Pčelica* je neupadljivo nagovestila da će to ubuduće biti odmaralište članova kraljevske porodice. *Gospodinu Merivederu* je neko došapnuo da je kuća kupljena kao skrovište za medeni mesec – mladi lord L. konačno je stao na ludi kamen! *Džonas* je *pouzdan* znao da je kuću kupio Admiralitet, s namerom da tamo izvede neke vrlo poverljive oglede!

Vojničko ostrvo je svakako bilo vrlo popularno!

Sudija Vorgrejv je iz džepa izvadio pismo. Rukopis je bio gotovo nečitljiv, ali su se pojedine reči tu i tamo izdvajale neočekivano jasno. *Najdraži Lorence... godina- ma nisam čula ništa o tebi... Moraš doći na Vojničko ostrvo... prelepo mesto... Imamo o mnogo čemu da pričamo... dobra stara vremena... opštenje sa prirodom... uživanje na suncu... voz u 12.40 sa stanice Paddington... sačekajte te na Oukbridžu...* Osoba koja je poslala pismo potpisala se kitnjasto kao njegova *zauvek, Konstans Kalmington*.

Sudija Vorgrejv prebira po sećanjima pokušavajući da se seti kad je tačno poslednji put video leđi Konstans Kalmington. To mora da je bilo još pre sedam – ne, pre osam godina. Tada je otišla u Italiju, da uživa na suncu i opšti sa prirodom i kontadinima.* Posle toga je, kako

* Ital.: *contadino* – seljak, zemljoradnik. (Prim. prev.)

je čuo, produžila do Sirije gde je uživala na još jačem suncu i opštila sa prirodom i beduinima.

Konstans Kalmington je, pomisli sudija, upravo žena koja bi *mogla* da kupi ostrvo i sve obavije velom tajne! Blago klimnuvši u znak odobravanja takvoj logici, sudija Vorgrejev polako je oborio glavu...

Zadremao je...

II

U vagonu treće klase sa još pet drugih putnika, Vera Klejtorn se zavalila na sedište i sklopila oči. Kako je danas vrelo u vozu! Sada je pravo vreme da se ode na more! Stvarno je imala sreće što je dobila ovaj posao. Posao u toku letnjeg raspusta skoro uvek je značio brigu o buljuku dece – sekretarske poslove u toku leta bilo je daleko teže pronaći. Čak se ni u agenciji nisu mnogo nadali.

A onda je stiglo pismo.

Vaše ime sam dobila s preporukom od Agencije stručnih žena. Razumela sam da vas lično poznaju. Rado ću vam obezbediti platu koju zahtevate, a očekujem da dužnost preuzmete osmog avgusta. Voz kreće u 12.40 sa stanice Padington, a neko će vas sačekati na stanici Oukbridž. Prilažem funtu za troškove.

S poštovanjem,

Una Nensi Oven

U zaglavlju pisma bila je odštampana adresa: *Vojničko ostrvo, Stiklhejven, Devon.*

Vojničko ostrvo! O tom mestu su u poslednje vreme pisale sve novine! Raznorazni nagoveštaji i zanimljivi tračevi. Mada verovatno u tome nije bilo mnogo istine. Ali kuću je svakako izgradio neki milioner i pričalo se da je to poslednja reč luksuza.

Umorna od napornog prošlog polugodišta, Vera Klejtorn pomisli: „Posao nastavnice fizičkog u trećerazrednoj školi nije neka sreća... Kad bih bar mogla da se zaposlim u nekoj *pristojnoj* školi.“

A onda je, s nekom zebnjom u srcu, pomislila: „Ali srećna sam što sam dobila i ovaj posao. Na kraju krajeva, niko ne voli istrage o smrtnim slučajevima, iako sam ja u istrazi oslobođena *svake* odgovornosti!“

Sećala se da joj je istražitelj čak čestitao na prisebnosti i hrabrosti. Kad je već reč o jednoj takvoj istrazi, nije mogla bolje proći. A gospođa Hamilton je bila izuzetno ljubazna prema njoj – samo Hjuگو – *ali neće misliti na Hjuگو!*

Uprkos vrelini, Vera Klejtorn odjednom zadrhta, i zažali što putuje na more. Pred očima joj jasno iskrсну slika. *Sirilova glava koja poskakuje gore-dole, dok pliva do stene... Gore-dole, gore-dole... I ona, koja uvežbanim zamasma pliva za njim – hitro sekući vodu, ali svesna, isuviše svesna, da neće stići na vreme...*

More – duboko, toplo plavetnilo – prepodneva na peščanoj plaži – Hjuگو – Hjuگو koji je rekao da je voli...

Ne sme misliti na Hjuga...

Otvorila je oči i namrštila se posmatrajući muškarca koji je sedeo nasuprot njoj. Visok čovek preplanulog lica, svetlih, prilično primaknutih očiju i nadmenih, gotovo okrutnih usana.

Pomislila je:

„Kladim se da je on obišao neke zanimljive krajeve sveta i video neke zanimljive stvari...“

III

U trenutku pogledom odmerivši devojkicu koja mu je sedela preko puta, Filip Lombard pomisli:

„Prilično zgodna – možda pomalo liči na učiteljicu...“

Žena hladne glave, činilo mu se – žena koja bi umela da ostane pribrana – u ljubavi i u ratu. Rado bi joj se...

On se namršti. Ne, prestani da razmišljaš o tome. Ovo je posao. Mora da misli na ono što ga čeka.

A šta ga tačno čeka, zapitao se. Onaj mali Jevrejin je bio prokleta tajanstven.

„Prihvatite ili poljubite i ostavite, kapetane Lombarde.“

Zamišljeno je upitao:

„Stotinu gvineja, hm?“

Rekao je to nemarno, kao da mu stotinu gvineja ništa ne znači. *Stotinu gvineja*, kada više bukvalno nije imao šta da jede! Činilo mu se, međutim, da tog malog

Jevrejina nije uspeo da zavara – to je ono najgore kod Jevreja, ne možete ih prevariti kad je reč o novcu – oni to jednostavno *znaju!*

Nastavio je istim nemarnim tonom:

„Ne možete mi reći ništa detaljnije o tome?“

Gospodin Ajzak Moris je odlučno odmahnuo sitnom ćelavom glavom.

„Ne, kapetane Lombarde, to je sve. Moj klijent je čuo da umete dobro da se snađete u teškim okolnostima. Opunomoćen sam da vam predam stotinu gvineja a vi ćete zauzvat otputovati u Stiklhejven u Devonu. Najbliža stanica je Oukbridž, gde će vas neko sačekati i odvesti do Stiklhejvena, odakle će vas motornim čamcem prebaciti na Vojničko ostrvo. Tamo ćete se staviti na raspolaganje mom klijentu.“

Lombard naprasno upita:

„Koliko dugo?“

„Najviše nedelju dana.“

Sučući svoje tanke brkove, kapetan Lombard upita:

„Razumete da ne mogu da se prihvatim nečeg – protivzakonitog?“

Izgovarajući te reči, presekao je sagovornika veoma oštrim pogledom. Na punim semitskim usnama gospodina Morisa lebdeo je jedva vidljiv osmejak dok je ozbiljno odgovarao:

„Ukoliko bi vam neko predložio bilo šta protivzakonito, vi biste, naravno, bili savršeno slobodni da se povučete.“

Proklet bio taj majušni zlikovac, nasmejao se! Kao da je vrlo dobro znao da u Lombardovoj prošlosti zakonitost nije uvek bila *sine qua non**...

Tada se i Lombard nasmešio.

Dođavola, nekoliko puta je bio na samoj ivici! Ali se uvek izvukao! Zapravo, nije postojalo mnogo stvari od kojih je zazirao...

Ne, zaista je od malo čega prezao. Činilo mu se da će zapravo uživati na tom Vojničkom ostrvu...

IV

U nepušačkom kupeu gospođica Emili Brent sedela je, kao i uvek, pravo kao strela. Imala je šezdeset pet godina i nije podnosila traljavo držanje. Njen otac, pukovnik stare škole, pridavao je tome naročitu pažnju.

Ova nova generacija je sramno nemarna – kad je reč o držanju, *i o svemu ostalom*...

Okružena aurom pravičnosti i nepokolebljive principijelnosti, gospođica Brent je sedela u prepunom kupeu treće klase, držeći se visoko iznad vrućine i neudobnosti. Danas svi toliko prave dramu oko svega! Traže da im daju injekcije kada vade zube – uzimaju lekove za spavanje kad ne mogu da zaspe – zahtevaju udobne stolice

* Lat.: neophodan uslov. (Prim. prev.)

i jastučice a devojkama dopuštaju da se drže kako bilo i da se leti izležavaju na plažama polugole.

Gospođica Brent čvrsto stisnu usne. Rado bi ona pokazala nekim ljudima šta je red.

Setila se svog prošlogodišnjeg letnjeg odmora. Ove godine će, međutim, sve biti potpuno drugačije. Vojničko ostrvo...

Prisećala se pisma koje je već toliko puta pročitala.

Draga gospođice Brent,

Nadam se da me se sećate? Boravile smo zajedno jednog avgusta pre nekoliko godina u pansionu Belhejven, i činilo se da imamo mnogo zajedničkog.

Upravo osnivam sopstveni pansion na ostrvu pored obale Devona. Mislím da zaista ima smisla otvoriti smeštaj sa jednostavnom, staromodnom kuhinjom, za fine i starovremenske goste. Tamo neće biti golotinje i muzike sa gramofona po celu noć. Bilo bi mi veoma drago kada biste mogli da provedete svoj godišnji odmor na Vojničkom ostrvu – sasvim besplatno – kao moj gost. Da li bi vam početak avgusta odgovarao? Recimo, osmi avgust.

S poštovanjem,

U. N. O.

Kako se ta žena zvala? Potpis je bio prilično nečitak. Emili Brent ljutito pomisli: „Mnogi ljudi se vrlo nečitko potpisuju.“

Prisećala se gostiju iz Belhejvena. Provela je tamo dva leta uzastopno. Bila je tamo ona fina sredovečna žena – gospođica – gospođica – *kako se ono zvala?* – otac joj je bio kanonik. A tu je bila i gospođa Olton – Ormen – ne, gospođa *Oliver!* Da – Oliver.

Vojničko ostrvo! O njemu se pisalo u novinama – nešto u vezi s nekom filmskom zvezdom – ili beše s nekim američkim milionerom?

Naravno, takva mesta se često vrlo jeftino prodaju – ostrva ne odgovaraju svakome. Pomislili su da će tamo biti romantično, ali kada su se doselili, shvatili su sve mane takvog života i jedva su dočekali da ga prodaju.

Emili Brent pomisli: „U svakom slučaju, imaću besplatnan godišnji odmor.“

S obzirom na njene sve manje prihode i tolike neisplaćene dividende, to je svakako trebalo uzeti u obzir. Kad bi samo mogla malo bolje da se seti te gospođe – ili možda gospođice – Oliver?

V

General Makartur pogledao je kroz prozor kupea. Voz je upravo ulazio u Ekseter, gde je trebalo da presedne. Ti prokleti spori vozovi! To mesto, Vojničko ostrvo, vazdušnom linijom zapravo uopšte nije daleko.

Nije mu bilo sasvim jasno ko je taj tip Oven. Prijatelj Spufa Legarda, navodno – i Džonija Dajersa.

„... *Dolazi i nekoliko vaših starih drugara – rado bi popričali s vama o starim vremenima.*“

Pa, prijaće mu ćaskanje o starim vremenima. U poslednje vreme mu se činilo da ga neki ljudi pomalo izbegavaju. Sve je to zbog tih prokletih govorkanja! Bože, baš je bilo teško – ali od tada je prošlo skoro trideset godina! General je pretpostavljao da je Armitidž nešto pričao. Prokleti balavac! Šta *on* zna? Pa dobro, nema svrhe da razmišlja o tome! Ponekad čovek uобрази neke stvari – uобрази da ga neko čudno gleda.

Dakle, to Vojničko ostrvo, biće zanimljivo videti kako to izgleda. O tom mestu se mnogo govorkalo. Čini se da možda ima nečega u onoj priči da ga je zakupio Admirallitet, ili Ministarstvo vojske, ili Ratno vazduhoplovstvo...

Kuću na ostrvu je zapravo izgradio mladi Elmer Robson, američki milioner. Pričalo se da je na nju potrošio čitavo bogatstvo. Sav mogući luksuz...

Ekseter! Još sat vremena čekanja! General nije želeo da čeka. Želeo je da krene dalje...

VI

Doktor Armstrong vozio je svoj moris kroz Solzberijsku ravnicu. Bio je veoma umoran... Uspeh ima svoju cenu. Nekada je sedeo u svojoj ordinaciji u Harli stritu, lepo obučen, okružen najsavremenijom opremom

i najudobnijim nameštajem, i čekao – čekao po čitave dane da njegov poslovni poduhvat uspe ili propadne...

Pa, uspeo je! Imao je sreće! Naravno, imao je sreće i pameti. Bio je dobar u svom poslu – ali to nije bilo dovoljno za uspeh. Potrebna je i sreća. A ona mu se nasmešila! Tačna dijagnoza, nekoliko zahvalnih pacijentkinja – bogatih i uglednih žena – i ime mu se brzo pročulo. „Trebalo da odete kod Armstronga – vrlo mlad čovek – ali veoma sposoban – Pem je išla kod raznih lekara *godinama*, a on je odmah shvatio šta nije u redu!“ Tako je krenulo.

A sada je doktor Armstrong već bio vrlo ugledan. Raspored mu je bio krcat. Nije imao mnogo slobodnog vremena. I zato mu je, tog avgustovskog jutra, bilo drago što napušta London i na nekoliko dana odlazi na ostrvo blizu devonske obale. Mada to zapravo i nije bio odmor. Pismo koje je dobio zvučalo je pomalo neodređeno, ali je zato priloženi ček bio veoma određen. Ogroman honorar. Ti Ovensovi su sigurno puni kao brod. Činilo se da je reč o nekim sitnim problemima, muž je bio zabrinut za ženino zdravlje i želeo je da sazna nešto više o tome a da je ne uznemiri. Ona nipošto nije htela da ode kod lekara. Njeni živci...

Živci! Doktor diže obrve. Žene i njihovi živci! Pa, na kraju krajeva, to je korisno za njegov posao. Polovina žena koje su dolazile kod njega na pregled nisu imale težu dijagnozu od dosade, ali ne bi im bilo drago da to čuju! A obično se ponešto uvek moglo naći.

„Pomalo neobičan slučaj (neka duga reč), nimalo ozbiljno – ali treba da se pripazite. Terapija je jednostavna.“

Pa, kad je već o tome reč, medicina je uglavnom stvar vere. A on je umeo sa pacijentima – umeo je da im probudi veru i nadu.

Srećom, uspeo je da se trgne na vreme nakon onoga što se desilo pre deset – ne, pre petnaest godina. Za dlaku se izvukao! Bio je sav rastrojen. Posle tog šoka bio je primoran da se pribere. Potpuno je prestao da pije. Ali, bogme, to je baš bilo gadno...

Uz glasno trubljenje koje je paralo uši, ogromni supersportski dalmejn projurio je pored njega brzinom od sto trideset kilometara na sat. Doktor Armstrong je umalo uleteo u živicu. Još jedna od tih mladih budala koje jurcaju po putevima. Mrzeo ih je. Za dlaku ga je zakačio. Idiot!

VII

Jureći ka Meru, Toni Marston je mislio:

„Strašno je koliko automobila puzi po drumovima. Većito ti neko stoji na putu. A *sem toga*, voze sredinom puta! Ti engleski vozači su stvarno beznadežni... Nije to kao u Francuskoj, gde stvarno *možeš* da daš gas...“

Da li da zastane i popije piće, ili da produži dalje? Vremena ima koliko hoćeš! Samo još nešto više od sto

pedeset kilometara. Popiće džin i gazirani sok. Kakav vreo dan!

Na tom ostrvu bi trebalo da bude prilično zabavno – ako lepo vreme potraje. *Ko* li su ti Ovenovi, pitao se. Verovatno su bogati i odvratni. Badžer je prilično dobro umeo da nanjuši takve ljude. Naravno, *morao* je, siromah, pošto sam nije imao novca...

Nadao se da će biti dobro snabdeveni pićem. Nikad se ne zna s tim tipovima koji se obogate a nisu imućni od rođenja. Šteta što ona priča o tome kako je Gabrijela Terl kupila Vojničko ostrvo nije tačna. Toni bi se rado promovao među tim filmskim zvezdama.

Ah, pa dobro, pretpostavljao je da će se tamo ipak naći neka devojka...

Izlazeći iz hotela, protegao se, zevnuo, pogledao u plavo nebo i ušao u svoj dalmejn.

Nekoliko mladih žena pogledalo ga je zadivljeno – bio je visok i skladno građen, guste kose, preplanulog lica i upadljivo plavih očiju.

Toni bučno otpusti kvačilo i pojuri uskim drumom. Stariji ljudi i raznosai sklanjali su mu se s puta. Ovi drugi su sa divljenjem posmatrali njegov auto.

Entoni Marston je pobedonosno nastavio svoje putovanje.

VIII

Gospodin Blor je putovao sporim vozom iz Plimuta. U kupeu je bio još samo jedan putnik, postariji moreplovac zamućenog oka. Činilo se da je upravo zadremao.

Gospodin Blor je marljivo beležio nešto u svoju sveščicu.

„To je to“, mrmljao je sebi u bradu. „Emili Brent, Vera Klejtorn, doktor Armstrong, Entoni Marston, stari sudija Vorgrejev, Filip Lombard, general Makartur, vitez reda Svetog Mihajla i Svetog Đorđa, nosilac Ordena za posebne zasluge, sluga i njegova žena: gospodin i gospođa Rodžers.“

Pogledao je u sveščicu i vratio je u džep. Zatim pogleda u čoveka koji je spavao u uglu.

„Previše je popio“, ispravno je zaključio gospodin Blor.

Podrobno i pažljivo se još jednom preslišao o svemu.

„Trebalo bi da posao bude jednostavan“, mrmljao je. „Ne vidim kako bih mogao da zabrljam. Nadam se da izgledam kako treba.“

Ustao je i pomno se zagledao u ogledalo. Lice koje je video ličilo je na lice oficira sa brčićima. Nije bilo naročito izražajno. Oči mu behu sive i primaknute.

„Mogao bih da budem major“, reče gospodin Blor. „Ne, zaboravio sam. Tu je taj matori general. On bi me odmah provalio.“

„Južna Afrika“, reče gospodin Blor. „To je to! Niko od njih nije imao nikakve veze sa Južnom Afrikom, a

ja sam upravo pročitao putopisnu brošuru, pa znam sve o tome.“

Srećom, postoji toliko različitih likova iz kolonija. Kao imućan čovek iz Južne Afrike, gospodin Blor je osećao da bi mogao bez bojazni da se uključi u bilo koje društvo.

Vojničko ostrvo. Sećao se Vojničkog ostrva iz detinjstva... Stena neprijatnog mirisa s mnoštvom galebova – oko kilometar i po od obale. Ime je dobila po tome što liči na ljudsku glavu.

Kako je nekome palo na pamet da tamo sagradi kuću! Na tom ostrvu je grozno po lošem vremenu! Ali milioni su tako hiroviti!

Starac u uglu se probudio i rekao:

„Na moru se nikad ne zna – nikad!“

Gospodin Blor spokojno odgovori: „Istina. Ne zna se.“

Starac dva puta štucnu i zamišljeno primeti:

„Nailazi bura.“

Gospodin Blor odvrati:

„Ne, ne, čoveče, divan je dan.“

Starac ljutito ponovi:

„Nailazi bura. Osećam po *mirisu*.“

„Možda ste u pravu“, reče gospodin Blor pomirljivo.

Voz se zaustavi u stanici a starac nesigurno ustade.

„Ovde izlazim.“ Nespretno je pokušavao da otvori prozor. Gospodin Blor mu je pomogao.

Starac je stajao na vratima. On svečano diže ruku i zatrepta mutnim očima.

„Pazi i moli se“, rekao je. „Pazi i moli se. Sudnji dan je blizu.“

Potom se kroz vrata stropoštao na peron. Iz ležećeg položaja pogledao je u gospodina Blora i sa svečanim dostojanstvom izgovorio:

„Tebi govorim, mladiću. Sudnji dan je vrlo blizu.“

Vraćajući se na sedište, gospodin Blor pomisli: „Sudnji dan je bliži njemu nego meni!“

Međutim, varao se...

DRUGO POGLAVLJE

I

Mala grupa ljudi neodlučno je stajala na stanici Oukbridž. Iza njih su bili nosači s koferima. Jedan od njih viknu: „Džime!“

Tada im je prišao jedan taksista.

„Idete na Vojničko ostrvo, možda?“, upita on sa blagim devonskim naglaskom. Čula su se četiri potvrdna odgovora – a odmah potom četvoro putnika krišom odmeriše jedni druge.

Obraćajući se sudiji Vorgrejvu kao najstarijem među njima, vozač reče:

„Ovde su dva taksija, gospodine. Jedan od njih mora da sačeka spori voz iz Eksetera – koji stiže za pet minuta – njime dolazi još jedan gospodin. Možda nekome od vas ne bi smetalo da sačeka? Tako bi vam bilo udobnije.“

Imajući na umu svoj sekretarski položaj, odmah se oglasila Vera Klejtorn:

„Ja ću sačekati“, reče ona, „ako biste vi da krenete?“ Pogledala je u ostalo troje, pogledom i glasom blago nagoveštavajući naredbodavni ton koji potiče od svakodnevnog upravljanja drugima. Kao da raspoređuje devojčice po teniskom terenu.

Gospođica Brent kruto reče: „Hvala“, klimnu glavom i uđe u taksi, čija je vrata vozač već držao otvorena.

Sudija Vorgrejev krenu za njom.

Kapetan Lombard reče:

„Ja ću sačekati sa gospođicom...?“

„Klejtorn“, odgovori Vera.

„Ja sam Lombard, Filip Lombard.“

Nosači su natovarili prtljag na taksi. U autu sudija Vorgrejev reče s uobičajenom pravničkom oprežnošću:

„Baš lepo vreme.“

Gospođica Brent uzvratila:

„Da, zaista.“

„Vrlo otmen stari gospodin“, pomisli ona. „Nimalo sličan uobičajenim gostima apartmana na moru. Gospodin ili gospođa Oliver očigledno se druže s finim ljudima...“

Sudija Vorgrejev upita:

„Poznajete li dobro ovaj kraj?“

„Bila sam u Kornvolu i Torkiju, ali nisam ranije zalazila u ovaj deo Devona.“

Sudija reče:

„Ni ja ne poznajem dobro ove krajeve.“ Taksu krenu.

„Želite li da sedimo unutra dok budemo čekali?“

Vera odlučno odgovori:

„Nikako.“

Kapetan Lombard se nasmeši i reče:

„Onaj osunčani zid izgleda privlačnije. Osim ako ne biste radije ušli u stanicu?“

„Zaista ne bih. Divno je što smo izašli iz onog zagušljivog voza.“

On odgovori:

„Da, putovanje vozom je prilično zamorno po ovakvom vremenu.“

Vera prigodno primeti:

„Nadam se da će potrajati – mislim, lepo vreme. Naša engleska leta su tako nepouzdana.“

Pomalo nemaštovito, Lombard upita:

„Poznajete li dobro ovaj kraj?“

„Ne, nikada ranije nisam bila ovde.“ Čvrsto rešena da odmah raščisti pitanje svog položaja, ona brzo dodade: „Još uvek nisam videla svog poslodavca.“

„Poslodavca?“

„Da, ja sam sekretarica gospodina Ovena.“

„Ah, shvatam.“ Lombardovo držanje se jedva primetno promenilo. Sada je zvučao sigurnije – opuštenije. Upitao je: „Zar to nije prilično neobično?“

Vera se nasmeja.

„O, ne, ne bih rekla. Njegova sekretarica se iznenada razbolela i uputila telegram agenciji tražeći zamenu, a oni su poslali mene.“

„Dakle, tako. A ako vam se tamo ne sviđi?“

Vera se opet nasmeja.

„Ah, to je samo privremeno – angažman za vreme raspusta. Inače sam zaposlena u jednoj ženskoj školi. Zapravo, stvarno sam uzbuđena što ću videti Vojničko ostrvo. O njemu se mnogo pisalo u novinama. Je li zaista tako zanimljivo?“

Lombard reče:

„Ne znam. Nikad nisam bio tamo.“

„O, stvarno? Pretpostavljam da se Ovenovima stvarno sviđa. Kakvi su oni? Recite mi, molim vas.“

Lombard pomisli: Ovo je baš čudno – da li bi trebalo da ih već poznajem ili ne? Brzo je odgovorio:

„Imate osu na ruci. Ne – ne mičite se.“ Uverljivo je mahnuo rukom. „Eto. Odletela je!“

„Oh, hvala. Ovog leta ima mnogo osa.“

„Da, pretpostavljam da je to zbog vrućine. Zna li koga to čekamo?“

„Nemam pojma.“

Tada odjeknu pisak voza koji ulazi u stanicu. Lombard reče:

„To je sigurno taj voz.“

Na peronu se pojavio visok stariji čovek vojničkog držanja. Seda kosa bila mu je kratko podšišana a beli brkovi uredno potkresani.

Pomalo se zanoseći od težine velikog kožnog kofera, njegov nosač pokaza ka Veri i Lombardu.

Vera odlučno priđe sedom čoveku i reče mu:

„Ja sam sekretarica gospodina Ovena. Ovde vas čeka auto.“ Dodala je: „Ovo je gospodin Lombard.“

Bledoplave oči, bistre uprkos čovekovim godinama, odmah odmeriše Lombarda. Da je iko bio u stanju da pročita pogled koji se na trenutak ukazao u tim očima, on bi glasio:

„Zgodan momak. Samo što nešto s njim nije baš sasvim kako treba...“

Sve troje uđoše u taksi koji ih je čekaao. Vozili su se kroz pospani gradić Ouksbridž i nastavili oko kilometar i po glavnom ulicom Plimuta. Potom zadoše u lavirint izukrštanih uličica, strmih i uskih, okruženih zelenilom.

General Makartur primeti:

„Uopšte ne poznajem ovaj deo Devona. Moja kućica je u istočnom Devonu – na samoj granici s Dorsetom.“

Vera reče:

„Ovde je zbilja lepo. Brežuljci, crvena zemlja i ovo sočno zelenilo.“

Filip Lombard kritički primeti:

„Pomalo je zabačeno... lično volim otvoren prostor. Tamo gde lepo vidite šta vam se sprema...“

General Makartur ga upita:

„Pretpostavljam da ste videli dosta sveta?“

Lombard nemarno slegnu ramenima.

„Tumarao sam tu i tamo.“

Pomislio je: „Sad će me pitati da li sam bio dovoljno star da učestvujem u ratu. Ti matori momci to uvek pitaju.“

Međutim, general Makartur nije ni spomenuo rat.

II

Prešavši preko strmog brda i spustivši se krivudavim putem, stigli su do Stiklhejvena – mestašca s nekoliko kuća i pokojim ribarskim brodićem izvučenim na obalu.

Tada su, obasjano sjajem sunca na zalasku, prvi put ugledali Vojničko ostrvo što je štrčalo iz mora na jugu.

Vera iznenađeno reče:

„Dosta je udaljeno od obale.“

Zamišljala ga je drugačije, bliže obali, okrunjeno prelepom belom zgradom. Ali sa obale se na ostrvu nije videla nikakva kuća, samo oštri obrisi stene koja je pomalo podsećala na ogromnu glavu. Delovala je malčice zlokobno. Vera blago zadrhta.

Ispred male krčme zvane *Sedam zvezda* sedelo je troje ljudi. Pogrbljeni, postariji lik sudije, uspravna gospođica Brent i treći čovek – krupan i srdačan, koji im je odmah prišao i predstavio se:

„Mislili smo da je bolje da vas sačekamo“, kazao je. „Da krenemo svi zajedno. Dozvolite mi da se predstavim. Ja sam Dejvis. Iz Natala u Južnoj Africi, poznatog po natalitetu, ha-ha!“

Vedro se nasmejao.

Sudija Vorgrejev ga pogleda s neskrivenim neodobra- vanjem. Izgledao je kao da žali što ne može da zatraži mir u sudnici. Gospođica Emili Brent očigledno nije mogla da zaključi da li je naklonjena ljudima iz kolonija ili ne.

„Je li neko za pićence pre nego što se ukrcamo?“, upita vedro gospodin Dejvis.

Pošto mu niko nije odgovorio na taj predlog, gospo- din Dejvis se okrenu i diže prst.

„Dakle, nema odlaganja. Naši dobri domaćini nas čekaju“, rekao je.

Mogao je da primeti kako su se svi ostali neobič- no učitali. Kao da je spominjanje domaćina paralisa- lo goste.

Kao odgovor na Dejvisov dignuti prst, pride im čovek koji je do tada stajao naslonjen na zid. Lelujavi korak odavao je da je reč o pomorcu. Lice mu beše ogrubelo a tamne oči nemirno su šarale. On s blagim devonskim naglaskom upita:

„Dame i gospodo, jeste li spremni da zaplovite ka ostrvu? Brodić vas čeka. Još dva gospodina dolaze autom, ali je gospodin Oven naredio da ih ne čekamo, jer se ne zna tačno kada će stići.“

Svi ustadoše. Njihov vodič se zaputi ka malom kame- nom molu. Pored njega je bio privezan motorni čamac.

Emili Brent reče:

„Ovaj čamac je vrlo mali.“

Čamdžija je odmah razuveri:

„Ovo je odličan brodić, gospođo. Njime biste za tren oka mogli da stignete do Plimuta.“

Sudija Vorgrejev oštro primeti:

„Ima nas dosta.“

„Svi možete stati u čamac, gospodine.“

Filip Lombard reče svojim prijatnim, opuštenim glasom:

„Sve je u redu. Vreme je divno – nema talasa.“

Pomalo sumnjičavo, gospođica Brent dopusti čamdžiji da joj pomogne da se ukrca. Ostali krenuše za njom. Još se nisu bili međusobno zbližili. Kao da je svaki član grupe bio pomalo zbunjen prisutnošću ostalih.

Jedan automobil upravo se spuštao strmim putem ka selu. Automobil tako moćan i upadljivo lep da je izgledao gotovo nestvarno. Za volanom je sedeo mladić čija je kosa lepršala na vetru. Na svetlosti sunca na zalasku ličio je na mladog boga, junačko božanstvo iz kakve severnjačke sage.

Mladić zatrubi, a glasan zvuk odjeknu razbijajući se o stene.

Bio je to upečatljiv trenutak. U tom času Entoni Marston je delovao nadljudski. Mnogi prisutni kasnije su se sećali tog prizora.

III

Fred Narakot je sedeo kraj motora misleći kako je ovo čudna družina. Uopšte nije tako zamišljao goste gospodina Ovena. Očekivao je nešto daleko otmenije. Doterane žene i muškarce u odelima za krstarenje, veoma bogate i samouverene.

Ovi ljudi uopšte nisu ličili na goste gospodina Elmera Robsona. Na usnama Freda Narakota pojavio se blag smešak kada se prisetio milionerovih gostiju. To su bile prave žurke – a koliko bi samo pića popili!

Taj gospodin Oven je očigledno sasvim drugačiji. Čudno, pomisli Fred, da još nijednom nije video Ovena – pa ni njegovu gospođu. Još nijednom nije došao na ostrvo. Sve je naručivao i plaćao gospodin Moris. Sva uputstva su uvek bila vrlo jasna a isplate brze, ali je sve to ipak bilo veoma čudno. U novinama je pisalo da je taj Oven neki tajanstven čovek. Narakot se slagao s njima.

Možda je, ipak, *stvarno* ta gospođica Gabrijela Terl kupila ostrvo. Međutim, posmatrajući putnike, Fred je zaključio da nije tako. Neće biti – činilo mu se da nije mnogo verovatno da bilo ko od njih ima ikakve veze sa filmskom zvezdom.

Nepriistrasno ih je posmatrao.

Jedna usedelica – od onih namrgođenih – njih je dobro poznavao. Mogao je da se kladi da je rospija. Stariji oficir – baš izgleda vojnički. Jedna fina mlada dama – ali obična, nimalo glamurozna – kod nje nema ničeg

holivudskog. Onaj srdačni, bučni čovek – *taj* nije pravi gospodin. Trgovac u penziji, najverovatnije, mislio je Fred Narakot. Onaj drugi gospodin, mršav, ispijen, hitrog pogleda, taj je prilično čudan. On bi možda *mogao* da ima neke veze sa filmovima.

Ne, na ovom brodu bio je samo jedan pravi putnik. Onaj poslednji gospodin, koji je stigao autom. (I to kakvim autom! Takav auto još nikad nije bio viđen u Stiklhejvenu. Sigurno je koštao stotine i stotine funti.) On je pravi. Videlo se da je rođeni bogataš. Da su svi ostali poput njega... to bi bilo razumljivo...

Čudno je to, kad malo bolje razmisliš – sve je to čudno – vrlo čudno...

IV

Čamac zaokrenu oko stene. Sada se konačno na vidiku pojavila i kuća. Južna strana ostrva izgledala je potpuno drugačije. Blago se i postepeno spuštala u more. Kuća je gledala ka jugu – niska, četvrtasta i veoma moderna, sa zaobljenim prozorima koji su propuštali mnogo svetlosti.

Uzbudljiva kuća – kuća koja je ispunila njihova očekivanja!

Fred Narakot isključi motor te polako uploviše u malu prirodnu luku između stena.

Filip Lombard oštro reče:

„Ovde sigurno nije lako pristati po gadnom vremenu.“

Fred Narakot vedro odvratil:

„Kad duva jugoistočni vetar, nemoguće je prići Vojničkom ostrvu. Ponekad je odsečeno od sveta po nedelju dana, pa i više.“

Vera Klejtorn pomisli:

„Sigurno je vrlo teško ovde nabavljati namirnice. To je najgore na ostrvu. Sve te kućevne brige su tako zamorne.“

Čamac je plutajući dodirivao stene. Fred Narakot iskoči na kopno, te on i Lombard pomogoše ostalima da se iskrcaju. Narakot je čvrsto privezao brodić za metalnu alku pričvršćenu za obalu. Potom ih je poveo uz stepenice uklesane u stenu.

General Makartur primeti:

„Ha! Predivan pejzaž!“

Međutim, nije se osećao prijatno. Prokleta čudno mesto.

Dok se družina pela uz stepenice do terase na vrhu, raspoloženje im se popravilo. Na otvorenim vratima kuće čekao ih je ljubazni batler, čije je ozbiljno držanje delovalo ohrabrujuće. A cela kuća je zapravo bila izuzetno lepa, pogled sa terase veličanstven...

Batler im krenu u susret i blago se nakloni. Bio je to visok i vitak čovek, sede kose i veoma pristojnog izgleda. Rekao je:

„Podite ovuda, molim.“

U širokom predvorju čekalo ih je pripremljeno piće. Nizovi boca. Entoni Marston se razgalio. Upravo je razmišljao o tome kako je sve ovo neka čudna rabota. Ni nalik *njegovom* uobičajenom okruženju! Šta li je stari Badžer mislio kad ga je uvukao u ovo? Međutim, piće je u redu. A ima i dosta leda.

Šta to priča onaj batler?

Gospodin Oven nažalost kasni – neće moći da stigne do sutra. Uputstva – sve što im je potrebno – da li bi želeli da se smeste u svoje sobe...? Večera će biti spremna u osam...

V

Vera krenu uz stepenice za gospođom Rodžers. Gospođa Rodžers je otvorila vrata na kraju hodnika i Vera je ušla u prelepu spavaću sobu sa jednim velikim prozorom koji je gledao na more i još jednim okrenutim ka istoku. Vera oduševljeno uskliknu.

Gospođa Rodžers reče:

„Nadam se da imate sve što vam je potrebno, gospođice?“

Vera se osvrnu. Njen prtljag je već bio donesen i raspakovan. Iz sobe se kroz otvorena vrata ulazilo u kupatilo sa svetloplavim pločicama.

Ona brzo reče:

„Da, mislim da imam.“

„Pozvonićete ako vam bilo šta bude trebalo, gospođice?“

Gospođa Rodžers je imala ravnomeran i bezbojan glas. Vera je radoznalo pogleda. Kakva neupadljiva, bezlična žena! Izgledala je vrlo pristojno, sa zalizanom kosom i u crnoj haljini. Njene neobične svetle oči neprestano su šarale levo-desno.

Vera pomisli:

„Ona izgleda kao da se plaši sopstvene senke.“

Da, baš tako – plaši se!

Izgledala je kao žena u samrtnom strahu...

Vera oseti kako joj se niz kičmu spušta blaga jeza. Čega se, za ime boga, ta žena plaši?

Ona ljubazno reče:

„Ja sam nova sekretarica gospodina Ovena. Pretpostavljam da to znate.“

Gospođa Rodžers odgovori:

„Ne, gospođice, ja ništa ne znam. Samo imam spisak dama i gospode i soba u koje oni treba da budu smešteni.“

Vera upita:

„Gospodin Oven me nije spominjao?“

Gospođa Rodžers zatrepta.

„Nisam ni videla gospodina Ovena – još uvek. Stigli smo ovde tek pre dva dana.“

Neverovatni ljudi, ti Ovenovi, pomisli Vera. Naglas je kazala:

„Ko je još tu, od osoblja?“

„Samo Rodžers i ja, gospođice.“

Vera se namršti. Osmoro ljudi u kući – sa domaćinom i domaćicom, desetoro – i samo jedan bračni par da ih poslužuje.

Gospođa Rodžers reče:

„Dobro kuvam, a Rodžers ume da se stara o kući. Naravno, nisam znala koliko će vas biti.“

Vera upita:

„Ali možete da se snađete?“

„O, da, gospođice, mogu da se snađem. Ako često bude trebalo priređivati zabave sa mnogo gostiju, gospodin Oven će možda moći da unajmi još nekog da nam pomogne.“

Vera reče: „Pretpostavljam da je tako.“

Gospođa Rodžers se okrenu i pođe prema vratima. Hodala je bešumno. Izašla je iz sobe kao senka.

Vera priđe prozoru i sede. Bila je prilično uznemirena. Sve je – nekako – delovalo pomalo čudno. Odsustvo Ovenovih, bleđa i avetinjska gospođa Rodžers. I gosti! Da, i gosti su čudni. Neobična družina.

Vera pomisli:

„Volela bih da vidim Ovenove... Volela bih da znam kakvi su.“

Ustala je i uznemireno se ushodala po sobi.

Bila je to savršena spavaća soba, u svemu veoma moderno uređena. Sivkastobeli tepisi na sjajnom parketu – zidovi u pastelnoj nijansi – veliko ogledalo okruženo svetiljkama. Kamin bez ikakvih ukrasa, osim ogromnog

komada belog mermera u obliku medveda, nekakve moderne skulpture u koju je ugrađen sat. Iznad njega, komad pergamenta u sjajnom hromiranom okviru – na kojem beše ispisana neka pesma.

Vera stade ispred kamina da je pročita. Bila je to stara dečija pesmica, koju je pamtila još iz detinjstva.

*Deset malih vojnika pošlo je u krevet;
jedan se ugušio i osta ih devet.*

*Devet malih vojnika spavalo je dosta;
jedan se ne probudi i osam ih osta.*

*Osam malih vojnika u Devon je pošlo;
jedan tamo ostade, sedam kući došlo.*

*Sedam malih vojnika cepalo je gorski brest;
jednog ubi sekira i osta ih šest.*

*Šest malih vojnika pčeli uze med;
jednog bumbar ubode, osta samo pet.*

*Pet malih vojnika bavilo se pravom;
ostade ih četiri, jedan plati glavom.*

*Četiri mala vojnika na morskoj obali stoje;
jednog proguta crvena haringa i osta ih troje.*